

ELANIKE HINNANGUD TERVISELE JA ARSTIABILE 2010

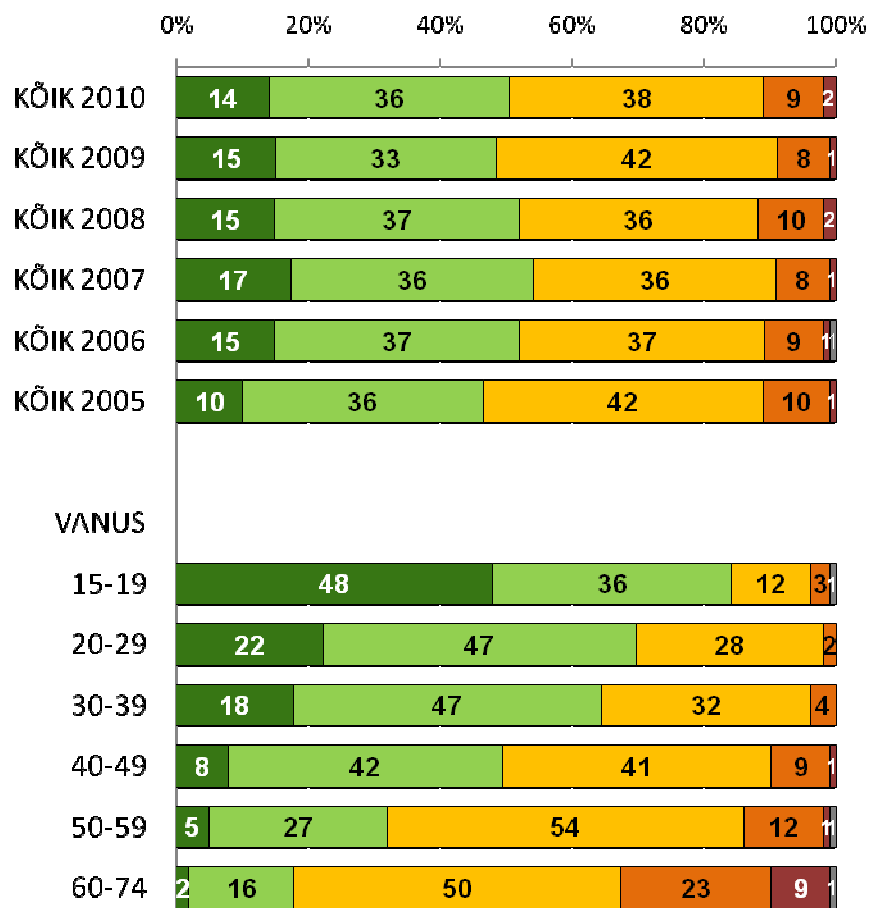
05.01.2011

Uuringu taust

- **Eesmärk:** saada ülevaade elanike hinnangutest oma tervisele, Eestis pakutavale arstiabile ning teistele tervishoiuga seotud valdkondadele
- **Metoodika:**
 - Sihtgrupp: Eesti elanikud vanuses 15-74 aastat
 - Küsitlusmeetod: silmast silma intervjuud
 - Vastajate valiku meetod: proportsionaalne juhuvalim
 - Vastanute arv: 1524
 - Küsitlusaeg: 12.-29. oktoober 2010
- **Uuringu tellija:** Haigekassa, Sotsiaalministeerium
- **Võrdlusandmed:** perioodil 2005-2009 läbi viidud samalaadsed uuringud

Elanike hinnangud oma tervislikule seisundile

■ Väga hea
 ■ Pigem hea
 ■ Keskmine
 ■ Pigem halb
 ■ Väga halb
 ■ Raske öelda

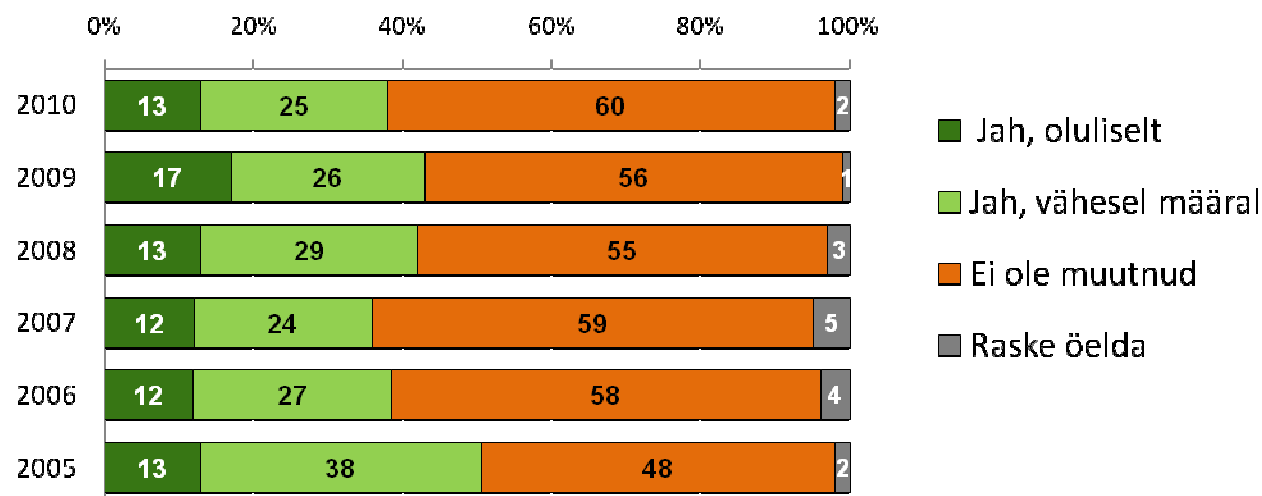
- 15-74-aastasest elanikkonnast **pool hindab oma tervist heaks**, kümnendik aga halvaks.
- Tugev seos vanuse ja tervisehinnangu vahel
- Kolmandikul elanikest (32%) on mõni pikaajaline või krooniline haigus või terviseprobleem.
- Kümnest pikaajalist haigust põdevast inimesest üheksa leiab, et see terviseprobleem on piiranud tema igapäevaelu.

Hinnangud oma eluviiside tervislikkusele

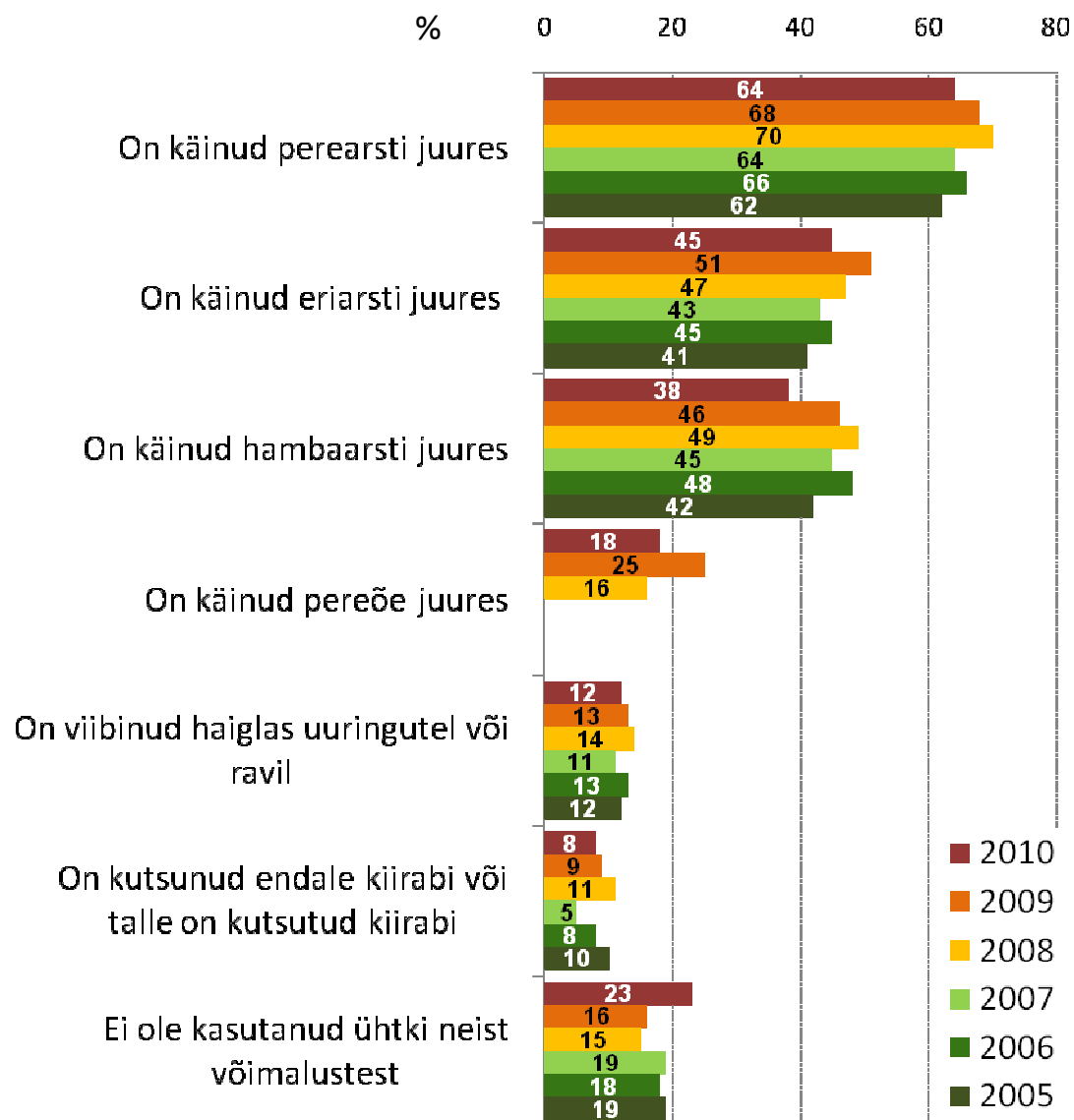

- Aasta jooksul on oma eluviise **tervislikumaks** muutnud 38% elanikest.
- **Ebatervislikumaks** on aasta jooksul muutunud iga kümnennda (9%) elaniku eluviisid.
- Nii paremuse kui halvemuse suunas muutumist seostatakse kõige sagedamini toitumisharjumuste ja kehalise aktiivsuse muutmisega.

Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul muutnud oma eluviisi tervislikumaks, nt toitudes, kehalist aktiivsust suurendades, suitsetamist ja alkoholi tarvitamist piirates jne?

Kokkupuuted meditsiiniteenustega 12 kuu jooksul

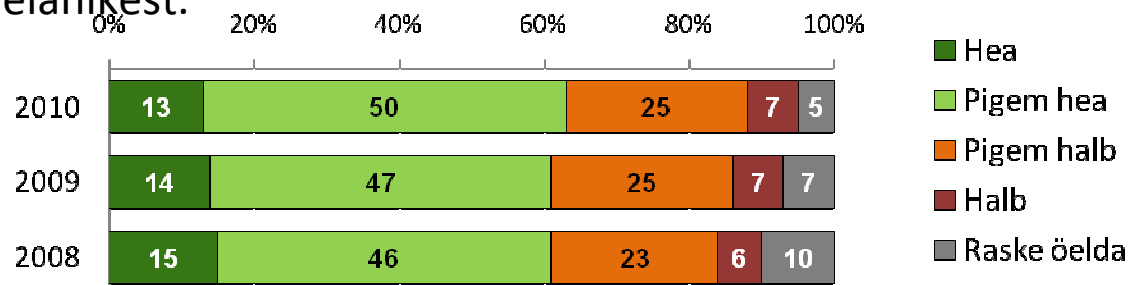

- Võrreldes eelnevate aastatega on arstide juures käinute osakaal vähenenud.
- Aasta jooksul on vähemalt ühel **tasulisel eriarsti vastuvõtul** käinud 14% eriarsti külastanutest.
- Kord aastas või sagedamini hambaarsti juures käivate elanike osakaal on aasta-aastalt langenud (2005. a 48%, tänavu 36%).

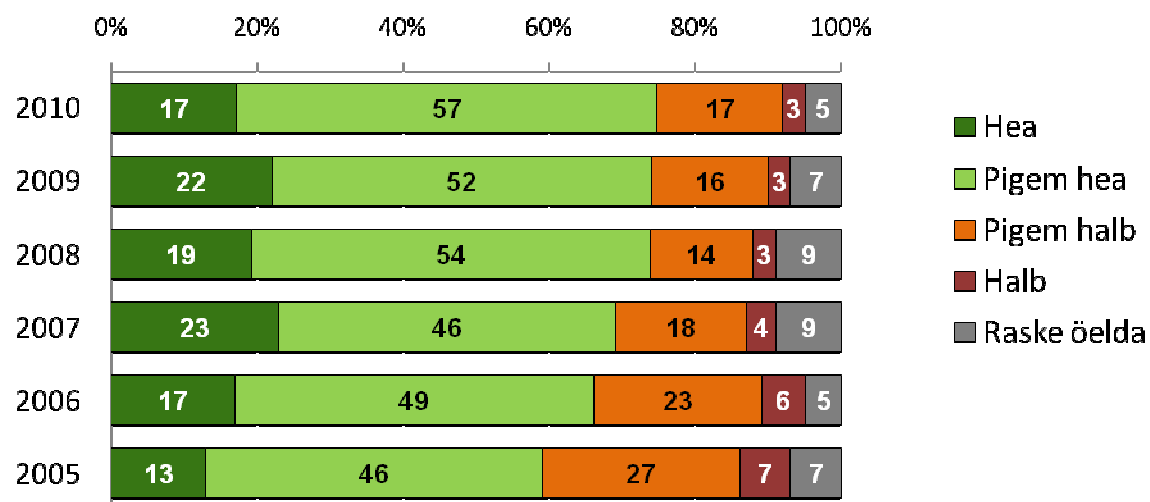
Hinnangud tervishoiu korraldusele ja arstiabi kvaliteedile

- Eesti tervishoiu korraldust hindab heaks 63% ja halvaks 32% elanikest.

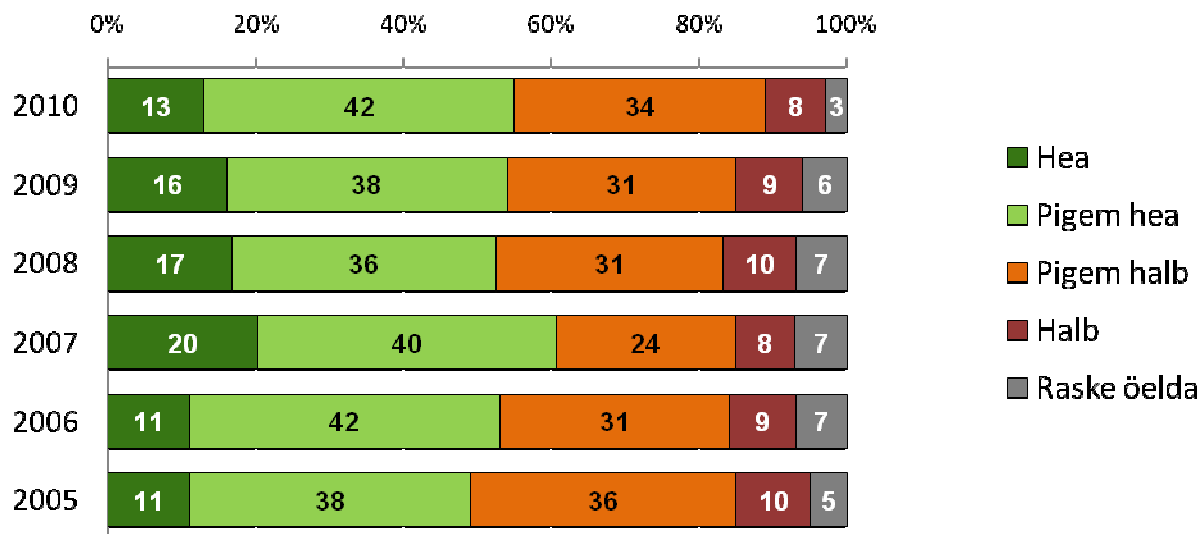
- Arstiabi kvaliteeti Eestis peab heaks 74% ja halvaks 20% elanikest.

Hinnangud arstiabi kättesaadavusele

- Praegust arstiabi kättesaadavust Eestis peab heaks 55% ja halvaks 42% elanikest.
- Arstiabi kättesaadavusega on enim rahul Kesk-Eestis elavad vastajad (heaks hindab 72%), vähim rahul aga Põhja-Eesti inimesed (heaks hindab 46%).

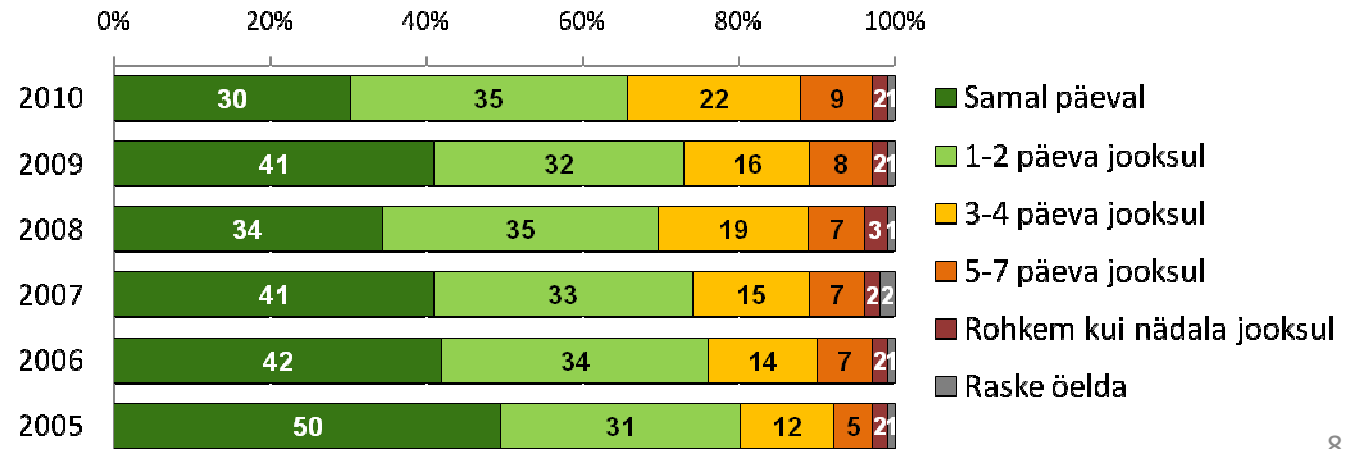
Perearsti kättesaadavus

- Aasta jooksul perearsti külastanutest (viimase korra põhjal):
 - 80% sai registreerimisel vastuvõtule **soovitud aja**;
 - 65% pääses oma perearsti vastuvõtule kahe päeva jooksul;
 - 57% pääses vastuvõtule **ettenähtud ajal**, 31% pidi kauem ootama.

- Elanikest:
 - 84% saab vajadusel oma perearstilt või pereõelt nõu küsida **telefoni** teel ning 5% **e-posti** teel;
 - 42% peab oluliseks, et perearst võtaks vähemalt ühel korral nädalas vastu ka **pärast kella kuut** õhtul.

Kui ruttu Te alates registreerimisest pääsesite viimasel külastusel oma perearsti vastuvõtule?

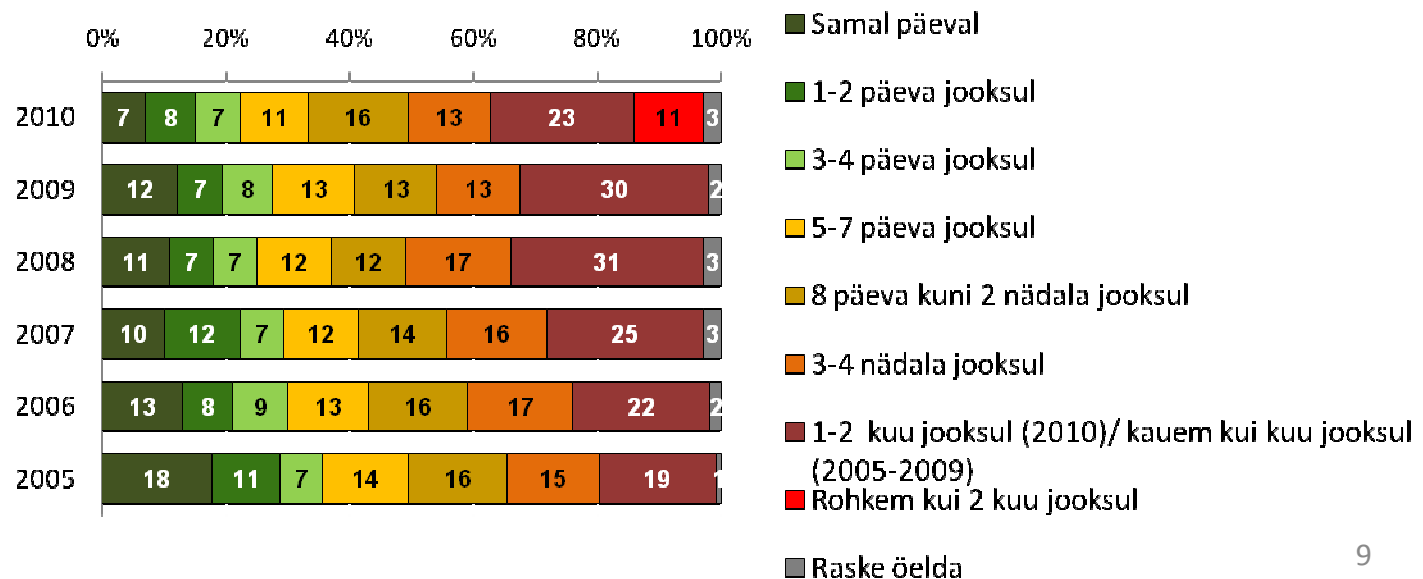

Eriarsti kättesaadavus

- Pooled aasta jooksul perearsti külastanud vastajaist on saanud selle perioodi vältel **perearstilt suunamise** eriarsti vastuvõtule.
- Aasta jooksul eriarsti külastanutest (viimase korra põhjal):
 - 59% sai registreerimisel vastuvõtule **soovitud aja**;
 - 33% pääses eriarsti vastuvõtule nädala jooksul pärast registreerimist, samas 34% rohkem kui kuu jooksul;
 - 28% on kogunud olukorda, kus teda ei registreeritud kohe eriarsti järjekorda, sest registreerima hakati alles **teatud kuu- või nädalapäevast**.

Kui ruttu alates registreerimisest pääsesite viimasel külastusel eriarsti vastuvõtule?

Probleemid ja tõrked arsti juurde või haiglasse pöördumisel

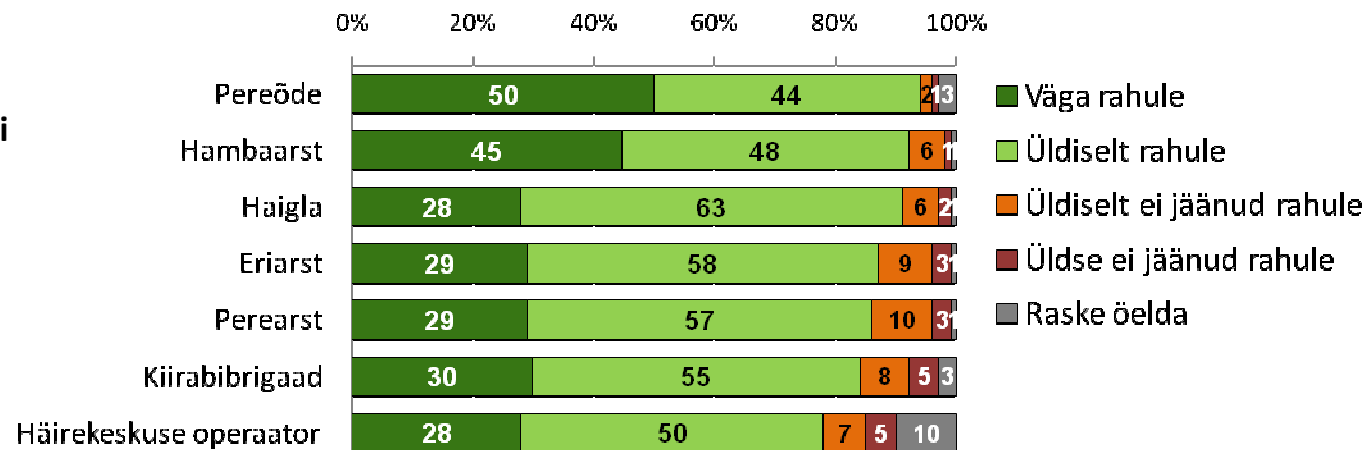
- Viimasel pöördumisel tekkis probleeme või tõrkeid:
 - 34% eriarsti külastajatest;
 - 11% hambaarsti külastajatest;
 - 9% perearsti või pereõe külastajatest.
- Eriarsti ja perearsti poole pöördumisel põhjustavad probleeme valdavalt **pikad järjekorrad** – eriarsti puhul mainib neid ühena põhjustest 88% ja perearsti puhul 70% probleeme kogenutest.
- Hambaarsti poole pöördumisel on probleemid valdavalt majanduslikku laadi – 2/3 tõrkeid kogunud vastajaist nimetavad ühena probleemidest asjaolu, et hambaarsti vastuvõtt on **tasuline või kallis**.

Rahulolu tervishoiutöötajatega

- Valdav enamik tervishoiutöötajatega kokku puutunud inimestest on oma viimase kokkupuutega rahule jäänud.
- Rahulolevate vastajate osakaal on jäänud eelnevate aastatega umbes samale tasemele, aga enamikele tervishoiutöötajatele (v.a pereõde) on antud tänavu varasemast vähem väga rahule jäävaid hinnanguid.
- Viimasel visiidil arstidega mitte rahule jäänud inimesed toovad sagedaste probleemidena välja **arsti pealiskaudset suhtumist ja vähest kompetentsust**.

Mõeldes viimasele korrale, siis kuidas rahule Te selle arsti või tervishoiutöötajaga jäite?

Ootused tervishoiu rahastamisele

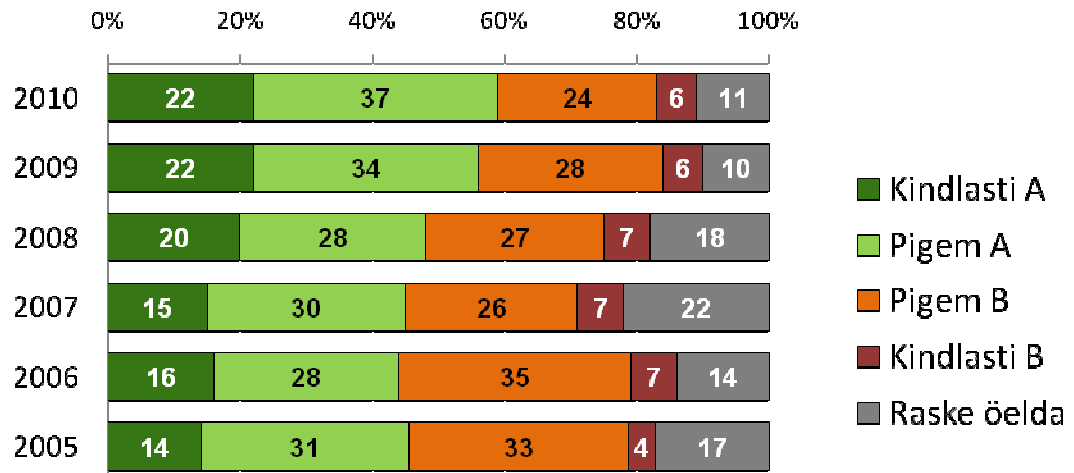

- Valdav osa inimestest (59%) eelistaks, et ravikindlustusest rahastataks kõiki raviteenuseid, isegi kui ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad.
- Valmisolek ravi eest maksta, et inimene ise või tema pereliige saaks väljaspool üldist järjekorda kiiremini arstiabi:
 - 1/3 ei oleks nõus midagi maksma.
 - Kuni 100 krooni on kiirema abi eest nõus välja käima 21%, 101-500 krooni 26% ning üle 500 krooni 12% elanikest.

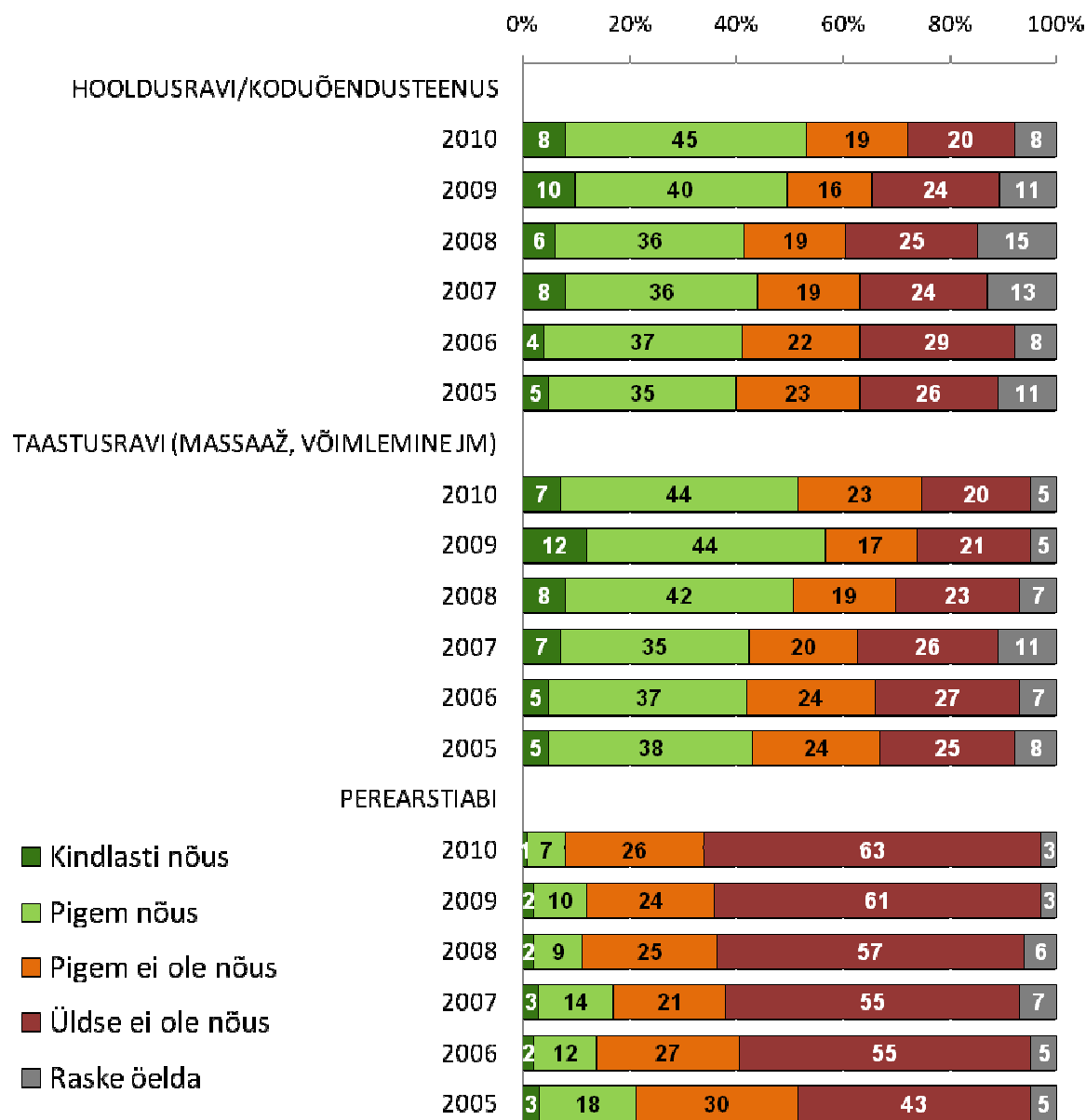
Kumba võimalustest Te eelistate?

A - Ravikindlustusest rahastatakse kõiki raviteenuseid, kuid ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad.

B - Ravikindlustusest rahastatakse ainult piiratud hulka raviteenuseid ja ravijärjekordi praktiliselt pole või need on väga lühikesed.

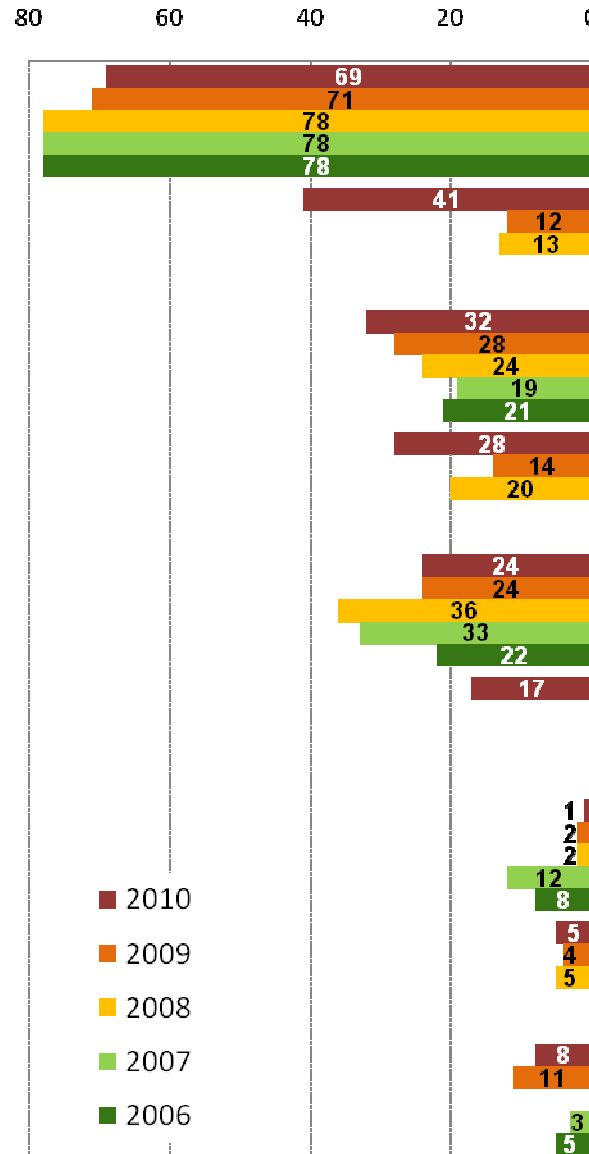
Valmisolek erinevate teenuste eest ise maksta

- Hooldusravi – 53%
- Taastusravi – 51%
- Hambaravi – 41%
- Ambulatoorne eriarstiabi või eriarsti vastuvõtt – 36%
- Haiglaravi – 27%
- Uuringud ja analüüsid – 18%
- Perearstiabi – 8%
- Valmisolek hooldus- ja taastusravi eest ise tasuda on suurenenud, perearstiabi osas aga vähenenud.

Digitaalne terviselugu ja selle vajalikkus

- Tervise infosüsteemi ehk Digiloo käivitumisest on kuulnud 57% inimestest.
- Üle 4/5 Digiloo käivitumisest kuulnud vastajaist peavad digitaalset terviselugu vajalikuks.
- Digiloo kasu nähakse ennekõike arstide vahelise infovahetuse kiiremaks ja turvalisemaks muutmises.

Infovahetus arstide vahel muutub kiiremaks ja turvalisemaks [2006-2009: Infovahetus arstide vahel paraneb]

Digiresept muudab retseptiravimite väljakirjutamise ja väljaostmise lihtsamaks

Patsiendil on juurdepääs oma terviseandmete kogule

Saab end ise arsti vastuvõtule registreerida / vastuvõtuaega tühistada (digiregistratuur)

Ravikvaliteet tõuseb

Patsiendil on võimalik näha, kes on tema andmetega tegelenud ning soovi korral piirata andmetele ligipääsu

Muu kasu

Kasu puudub

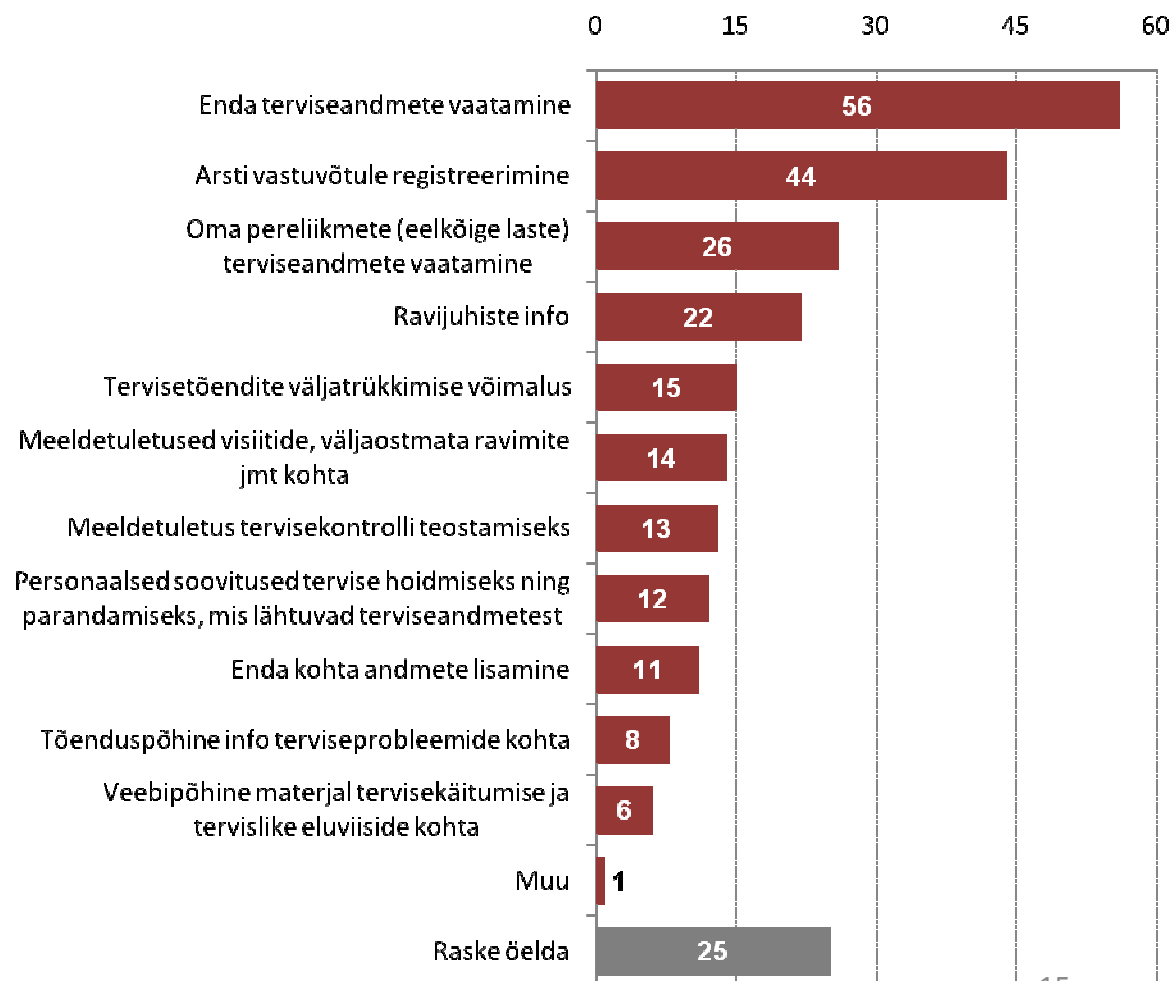
Ei oska öelda

Patsiendiportaali ja ootused sellele

- Patsiendiportaali **olemasolust on teadlik** iga neljas elanik (27%). Kolmandik teadlikest on portaali külastanud.
- Võimalusest Patsiendiportaalis arstide eest **oma terviseandmeid sulgeda** on teadlik ainult 10% ning seda kasutaks 12% elanikest.
- Kõige enam soovitakse, et portaalist saaks **vaadata enda terviseandmeid** ja seal oleks võimalik **registreeruda** arsti vastuvõtule.

Milliseid võimalusi või funktsioone peaks Patsiendiportaal Teie arvates sisaldama? (%)

Kokkupuuted ravimitega

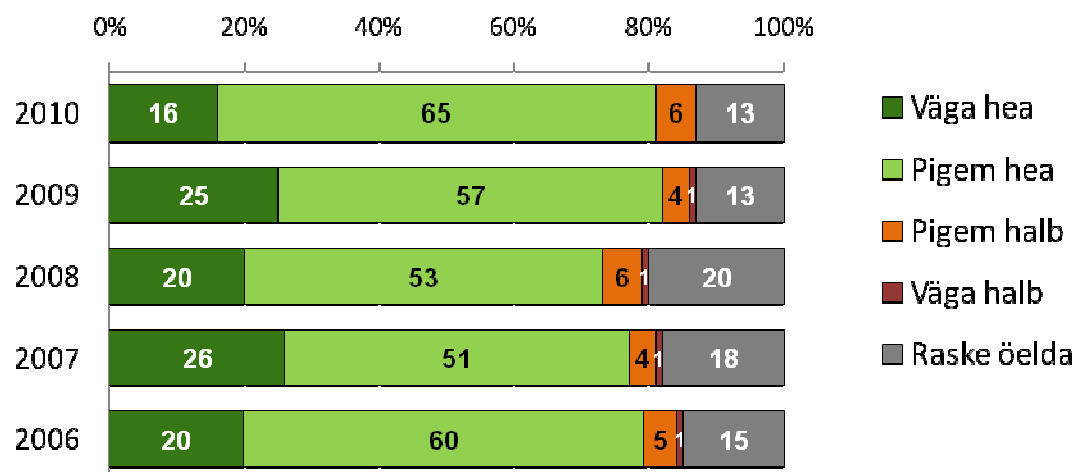
- Küsitlusele eelnenud aasta jooksul on retseptiravimeid ostnud rohkem kui pooled vastajad (57%).
 - Perioodil 2006-2009: 60-64%
- Peaaegu pooltel (45%) inimestel on olnud kokkupuuteid Digiretseptiga.
- Käsimüügiravimite toidukaupluses kättesaadavaks muutmist soovib 40% elanikest.

Hinnangud retseptiravimite väljakirjutamise ja -ostmise praegusele korraldusele

- 4/5 Eesti elanikest peavad praegust retseptiravimite väljakirjutamise ja väljaostmise korraldust tervikuna heaks.
- Nii arsti juures ravimite väljakirjutamisega kui retseptiravimite apteegist väljaostmisega seoses on probleeme esinenud umbes viiendikul elanikest.
- Digiretsepti kasutanuist 92% jäi viimasel ravimi väljaostmisel digiretsepti kasutamisele rahule.

Kuivõrd hea on Teie hinnangul praegune retseptiravimite väljakirjutamise ja apteekidest väljaostmise korraldus tervikuna?

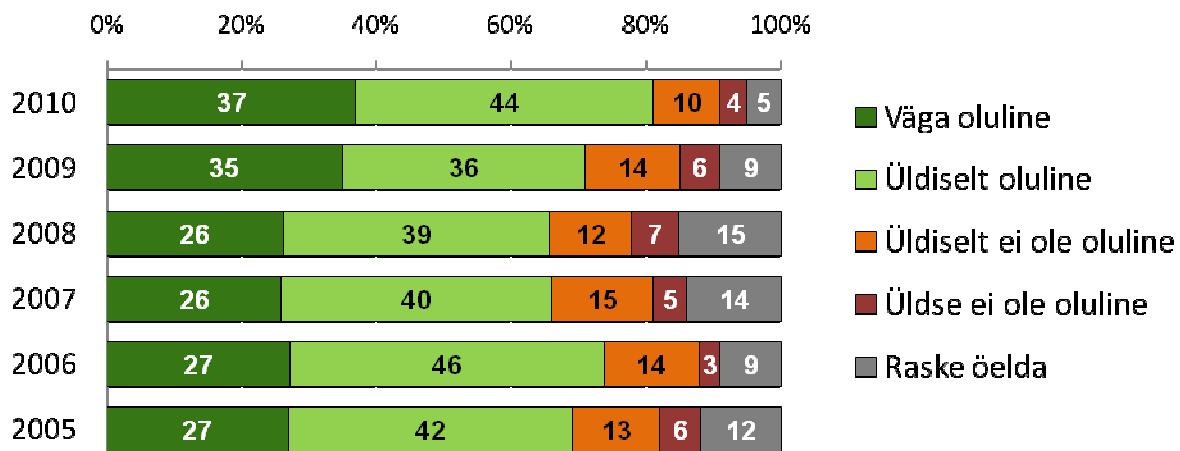

Sobiva hinnaga ravimi valimine

- Võimalust ise valida endale sobiva hinnaga ravimit peab retseptiravimi ostmisel oluliseks 81% elanikest, mida on rohkem kui eelnevatel aastatel.
- Viimati apteegist retseptiravimit ostes sai endale sobivama hinnaga ravimi valida 27% vastajaist, see võimalus puudus 20%.
- Kolmandik elanikest on jätnud väljakirjutatud retseptiravimi apteegist välja ostmata. Peamiselt on ostmata jätmisel olnud majanduslikud põhjused (16%) või ei ole peetud ravimi kasutamist vajalikuks (12%).

Kuivõrd oluline on Teile, et saate retseptiravimit ostes apteegis ise valida Teile sobiva hinnaga ravimit?

Kokkupuude mitteametlike tasude ja hüvitistega

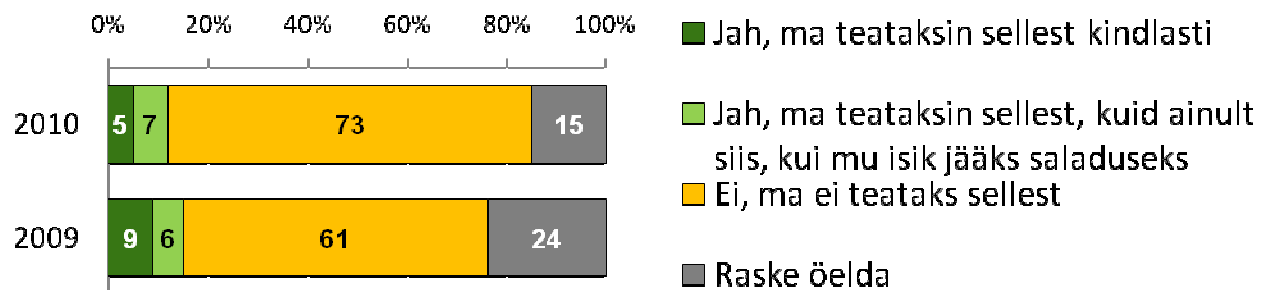
- Üle 4/5 elanikest pole kunagi arstiabi saamiseks mitteametlikke meetodeid kasutanud.
- Arsti juurde pääsemiseks või kiiremini uuringule või ravile saamiseks on pidanud kunagi tutvusi kasutama 9%, kingitust tegema 3% ja mitteametlikku tasu maksma 2% elanikest.
- Viimase 12 kuu jooksul on mitteametlikke meetodeid (peamiselt tutvuste kasutamist) kõige enam ette tulnud eriarsti puhul.

Mitteametlikud tasud enne ja pärast teenust

- **Enne** arsti poolt osutatud teenust on pidanud tervishoiutöötajale mitteametlikult maksuma, kingituse tegema või teene osutama **8%** elanikest; neist kolmandik viimase 12 kuu jooksul.
- **Pärast** arsti poolt osutatud teenust on tervishoiutöötajale mitteametlikult maksnud, kingituse teinud, lilled viinud või teene osutanud **41%** elanikest
- Juhtumist, kus inimene on pidanud pärast teenust maksuma, tegema kingitusi vmt (v.a tänulilled), oleks **valmis politseile või mõnele muule ametkonnale teatama** 12% inimestest.

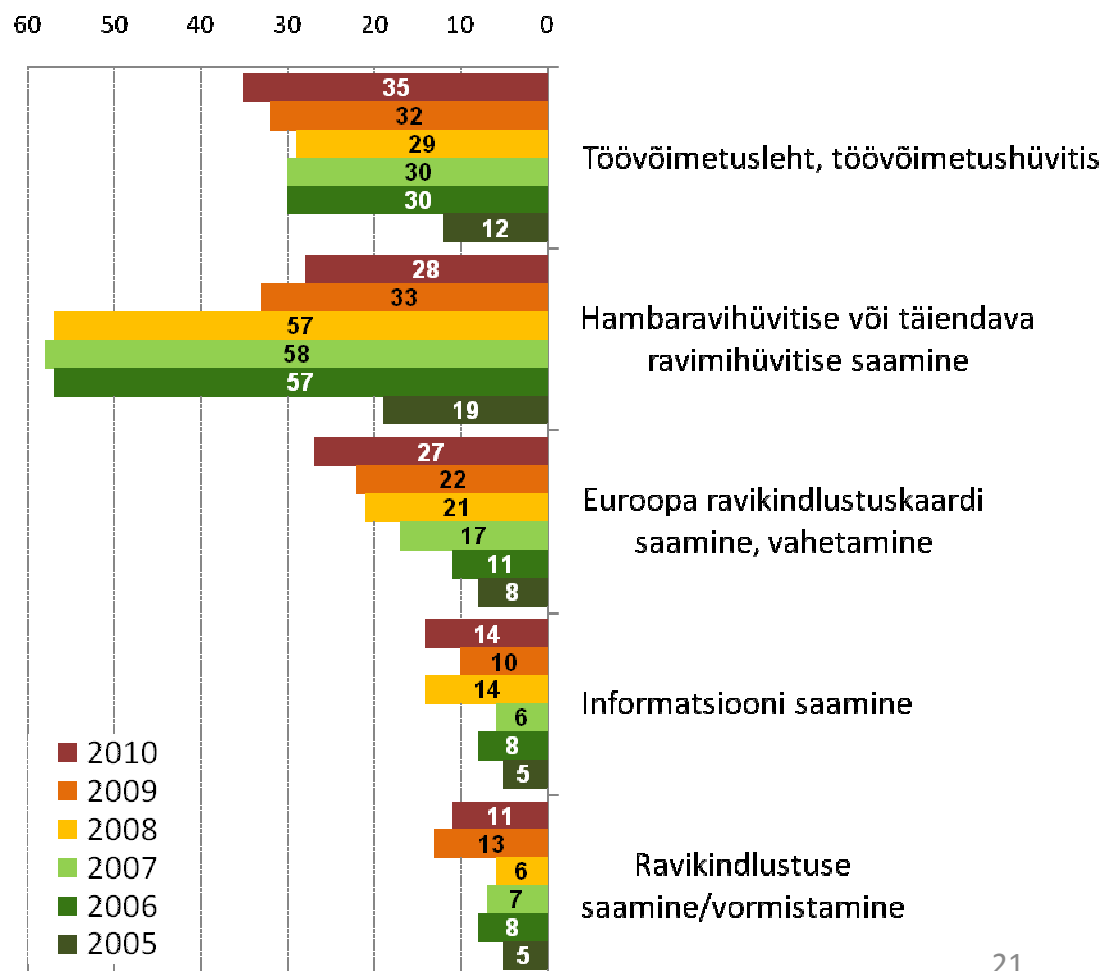
Kas Te oleksite sellisest juhtumist – ka juhul, kui Teil endal ei ole sellist olukorda veel esinenud, et oleksite pidanud maksuma, tegema kingitusi vmt, välja arvatud nn tänulilled pärast teenust – valmis teatama politseile või mõnele muule ametkonnale?

Kokkupuuted ja rahulolu Haigekassaga

- 16% Eesti elanikest on olnud viimase aasta jooksul **isiklike kokkupuuteid** Haigekassaga.
- Haigekassaga suhtlemine on kõige sagedamini toimunud büroos kohapeal; järgneb kirjalik suhtlus.
- Suhtlemisega on jäänud rahule 82% aasta jooksul Haigekassaga kokku puutunud inimestest.

Millega seoses on Teil isiklikult olnud viimase 12 kuu jooksul kokkupuuteid Haigekassaga? (%)

Lisainfo

Saar Poll OÜ

Endla 4, 10142 Tallinn, Eesti

Tel: 6 311 302

E-post: infosaar@saarpoll.ee

www.saarpoll.ee

